

trebuiau să fie complet goale, evreii fiind obligați să intre în locuințe; peste câteva ceasuri s-a adus la cunoștința evreilor că trebuie să-și radă bărbile, în caz contrar vor fi sancționați și anume doi sau trei din membrii ai „Sfatului evreiesc” vor fi omorâți. Apoi am fost obligați să văruim geamurile care dădeau spre străzile locuite de creștini pentru a nu putea vedea în stradă. Am fost obligați să predăm bonurile pentru talpă și zahăr, apoi bonuri-cartele pentru alimente.

După o zi sau două de la terminarea internării evreilor, ghetoul a fost împrejmuit cu gard de scânduri, iar partea ghetoului care dădea spre arterele principale de circulație, cu sârmă ghimpată.

În ghetouri au fost locuințe mai mari unde erau adunate mai multe familii, în altele mai puține, spre exemplu, într-o locuință cu trei camere și bucătărie locuiau 5 (cinci familii).

Creștinii care locuiau pe teritoriul ghetoului nu au plecat de pe teritoriul ghetoului pentru că nu era obligatorie mutarea creștinilor din ghetou. S-au mutat numai funcționarii superiori care locuiau în ghetou.

În curtea unde am fost încartiruiți noi în ghetou, a locuit un funcționar de la poștă (factor poștal) împreună cu familia. Îmi aduc aminte, că l-am întrebat de ce nu se mută din teritoriul ghetoului și mi-a răspuns că nu primește locuință corespunzătoare. Că, intervenind la serviciul de închiriere de pe lângă Primărie și cerând locuință în afara ghetoului, de la acel serviciu i s-a răspuns că “dacă nu vrea să locuiască pe teritoriul ghetoului, să închidă bine locuința, să-și lase lucrurile acolo și să-și ia numai lucrurile strict necesare pentru cel mult trei săptămâni și pe această durată să locuiască în oraș.”

Creștinii care locuiau în ghetou aveau bilet de trecere cu care își justificau intrarea sau ieșirea din ghetou.

După internarea evreilor în ghetou, li s-a interzis a circula cu trăsura în ghetou, proprietarii de trăsuri fiind obligați să predea trásurile lor și caii, unui creștin, ei nu puteau exercita meseria aceasta.

Apoi au obligat pe diferite fete și băieți precum și pe bărbații mai în vârstă; să meargă prin oraș pentru inventarierea averilor rămase în casele părăsite. Fetele făceau inventarul, adică scriau în inventar ceea ce li se dicta de către membrii comisiei compusă din soldați, polițiști și funcționari.

Și eu am făcut parte dintr-o astfel de comisie, fiind chemată de un polițist pentru a întocmi inventarul.

În fiecare zi se făcea inventarul averii ce era într-o casă mijlocie. Într-o casă mai mare, inventarierea dura și 2-3 zile.

Funcționarii comisiei dictau pentru a fi trecute în inventar toate obiectele aflate în locuințe, cu excepția lucrurilor care le plăceau ca: haine în stare bună etc. pe care și le însușeau și pe acelea le și ridicau și le duceau cu ei, adică cu o trăsură. Restul obiectelor rămâneau în locuință.

Aproape în fiecare zi se făceau percheziții la diferite persoane din ghetou sau chiar străzi întregi, pentru a căuta obiecte de valoare presupuse ascunse. Cu acele ocazii, se făceau și percheziții individuale în felul că, fiecare om din cei percheziționați era obligat să se dezbrace complet gol și apoi era cercetat amănunțit de

DEPOZIȚIA

martorei soția lui dr Mezei Gheorghe
casnică; etatea: 24 ani; domiciliul: Sighet
8 Noiembrie 1945

[.....]
În ziua precedentă adunării obiectelor de valoare, bijuteriilor și banilor de la evrei, adică Sâmbăta, în ultima zi a Paștelui, cam pe la orele 5 și jumătate sau șase după masă, a bătut toba, aducându-se la cunoștința evreilor că a doua zi este interzisă evreilor părăsirea domiciliului, deoarece se va face un recensământ al evreilor.

A doua zi dimineața, adică Duminică dimineața, pe la orele 10 – 10¹⁵, a sosit la locuința noastră comisia interetnică compusă din 6 persoane și anume: doi funcționari, doi gardieni și doi soldați.

După ce au intrat în casă, prima întrebare a fost: “câte persoane locuiesc în imobil”. După ce li s-a comunicat, au invitat pe absolut toți membrii familiei să intre în camera alăturată, respectiv în antreul locuinței, spunându-ne să nu ne mișcăm de acolo. Un soldat păzea în curte și un soldat la poartă, ceilalți patru au intrat în casă. Un funcționar, după ce ne-a așezat în antreul locuinței, ne-a spus că suntem obligați a preda orice obiect de valoare, bijuterii, banii, tocuri rezervoare, aparate de fotografiat, binoclu, tacâmurile de alpaca și argint, cum și obiectele casnice de valoare, cheile de la prăvălie, cheile de la casele de bani, spunând că ascunderea oricărui obiect din cele cunoscute mai sus, se pedepsește cu internarea și chiar cu moartea.

Fiecare dintre membrii familiei au depus pe masă bijuteriile ce le avea: verighete de logodnă, inele, brățări, ceasuri, cercei, tocuri rezervoare, tabechere de argint, banii etc. Ei au strâns toate aceste obiecte, după aceea un polițist și un funcționar au făcut percheziție domiciliară în toată casa, în pod, în pivniță; au sechestrat: covoarele, mașinile de cusut, casa de fier și toate celelalte de valoare, făcând un inventar despre toate aceste obiecte.

.....
În primele zile ale internării în ghetou, adică până la internarea tuturor evreilor în ghetou, a fost liniște, și fiecare care venea, de bine de rău, se putea aranja.

Internarea în ghetou a ținut mai mult de o săptămână.

Între timp s-a constituit un “sfat evreiesc” și o poliție evreiască, pentru organizarea vieții din ghetou.

În Sighet s-au constituit două ghetouri. Circulația, respectiv comunicația între ghetouri, era interzisă.

Până la terminarea internării în ghetou a tuturor evreilor era permisă circulația acestora în oraș de la 8 – 11.

Internarea evreilor în ghetou s-a făcut concomitent cu adunarea valorilor de la evrei. În unele cazuri, aceeași comisie îi și interna.

După terminarea internării evreilor în ghetou - din moment în moment - ni se aducea la cunoștință altă restricție. Spre exemplu: dacă veneau în ghetou ofițeri germani sau unguri, ori ofițeri de poliție, străzile, în timpul cât parcurgeau strada,

bărbații din comisiile de percheziție care erau compuse în special din jandarmi și polițiști. Jandarmii făceau percheziții chiar și la femei. Câte odată, câte unul din jandarmi chema pentru percheziționarea femeilor din locuința respectivă unde făcea el percheziție, pe câte o țigancă.

După cât îmi aduc aminte, aproximativ cu o săptămână înainte de a începe transportarea evreilor din ghetou spre destinația pe care noi nu o cunoașteam, s-a făcut o mare razie și percheziție de către jandarmi.

Cu această ocazie, am auzit că în unele case s-au petrecut lucruri groaznice și anume s-a procedat în felul următor: când jandarmii au intrat în locuință, au scos pe toată lumea afară, în curte. Au intrat în casă și au răscolit toată casa, apoi invitau pe fiecare membru din familie pe rând și-i făcea obiecțiuni, de ce are cutare sau cutare lucru, aceste observațiuni însoțindu-le întotdeauna de palme sau chiar bătaie serioasă. Au chemat apoi pe rând femeile, le-au dezbrăcat în pielea goală, le-au așezat la perete sub amenințarea împușcării și un jandarm le făcea percheziție chiar în vagin.

O asemenea percheziție s-a făcut și la familia Perl. Unul din membrii familiei și anume Perl Fani este în prezent în Sighet.

Primul transport cu evrei deportați s-a făcut în ziua de 15 Mai 1944. Cu o zi înainte, cei destinați primului transport au fost transportați la sinagogă și au fost percheziționați îndeaproape în modul următor. La orele 6 dimineața, ne-am aranjat într-o coloană de câte cinci persoane într-un rând apoi ne-au dus în curtea sinagogii. Au separat apoi femeile de bărbați, și au chemat separat pe femei în sinagogă, le-au dezbrăcat complet și niște femei ne-au percheziționat. Au strâns foarte multe obiecte. Apoi am fost lăsate în ziua aceea acolo și am dormit la sinagogă.

A doua zi, la orele 5, ne-au încălțat și am pornit la gară. Pe drum, jandarmii loveau cu patul puștii în special în oameni bătrâni. Ne-au învagonat, îmbarcând 70 (șaptezeci) de persoane într-un vagon.

Ne-au silit să ne îmbarcăm repede, jandarmii lovind cu patul puștii pe cei care după părerea lor, se mișcau prea încet.

Apoi trenul a plecat și vagonul închis de autorități nici n-a fost deschis.

Altceva nu știu.

După citire stăruie și semnează.

Acuzator public

Indescifrabil

Martor

Rosenberg Margareta